

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФИЛОСОФИИ И СОЦИАЛЬНЫХ НАУК
Кафедра философии культуры**

**ПОНЯТИЯ СУБЪЕКТА И ОБЪЕКТА В КЛАССИЧЕСКОЙ И
НЕКЛАССИЧЕСКОЙ ФИЛОСОФИИ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ**

Реферат дипломной работы

Допущена к защите
«29» мая 2018 г.
протокол № _____

Зав. кафедрой
философии культуры
кандидат философских наук
доцент
_____ А.А. Легчилин

Аладьевой
Любови Сергеевны
студентки 4 курса
отделения философии
дневной формы обучения

Научный руководитель
доктор философских наук
профессор кафедры философии
культуры
Румянцева Татьяна Герардовна

Минск 2018

АННОТАЦИЯ

Понятия субъекта и объекта в классической и неклассической философии: сравнительный анализ / Аладьева Любовь Сергеевна; факультет философии и социальных наук, кафедра философии культуры; науч. рук. Т. Г. Румянцева.

Ключевые слова: КЛАССИЧЕСКАЯ ФИЛОСОФИЯ, НЕКЛАССИЧЕСКАЯ ФИЛОСОФИЯ, СУБЪЕКТ, ОБЪЕКТ, КАНТ, ГУССЕРЛЬ, ДЕЛЁЗ, КОПЕРНИКАНСКИЙ ПЕРЕВОРОТ, ИНТЕРСУБЪЕКТИВНОСТЬ, ФИЛОСОФИЯ РАЗЛИЧИЯ.

Цель работы – осуществить теоретическую реконструкцию и сравнительный анализ трактовки понятий субъекта и объекта в классической и неклассической философии. **Объект** – классическая и неклассическая философия. **Предмет** – понятия субъекта и объекта.

Методы исследования: метод компаративного анализа, метод историко-философской реконструкции, общелогические (индукция, дедукция, синтез, анализ) и общенаучные методы.

В результате проведения исследования были получены следующие **выводы:**

1) В философии Канта происходит фундаментальное изменение – «коперниканский переворот», послуживший отправной точкой для последующих глобальных преобразований в понимании дихотомии «субъект – объект». Кантианский субъект саморефлексивен, он пропускает информацию, полученную от объекта с помощью органов чувств, через призму собственного восприятия и наделяет объект внутренним содержанием, имплицитно присущим познавательному аппарату самого субъекта.

2) Переходный момент между классическим и неклассическим пониманием субъект-объектной пары иллюстрирует феноменологическая система Гуссерля. Здесь преодолевается отчужденность субъекта и объекта через наделение субъекта способностью к коммуникации. Через идею интесубъективности в познавательную схему вводится Другой как возможность согласования различных точек зрения и выработки цельной картины мира, а наличие у субъекта индивидуального жизненного мира позволяет сделать эту картину ценностно окрашенной.

3) Преодоление дихотомии «субъект – объект» представлено в философии различия Делёза. Здесь субъект и объект представлены как равнозначные акторы коммуникативной ситуации, принадлежащие одному миру и совместно его задающие. В неклассической философии также

упраздняется традиционная иерархия в субъект-объектной паре, ее члены теряют статус констант, в поливекторной познавательной ситуации их роли становятся нестабильны, они находятся в процессе постоянной переигровки собственных отношений в соответствии с условиями каждого конкретного хронотопа.

АНАТАЦЫЯ

Паняцця суб'екта і аб'екта ў класічнай і некласічнага філасофіі: параўнальны аналіз / Аладьева Любоў Сяргееўна; факультэт філасофіі і сацыяльных навук, кафедра філасофіі культуры; навук. рук. Т. Г. Румянцава.

Ключавыя словы: КЛАСІЧНАЯ ФІЛАСОФІЯ, КНІЗЕ ФІЛАСОФІЯ, СУБ'ЕКТ, АБ'ЕКТ, КАНТ, ГУСЭРЛЯ, ДЭЛЁЗ, КОПЕРНИКАНСКИЙ ПЕРАВАРОТ, ИНТЕРСУБЪЕКТИВНОСТЬ, ФІЛАСОФІЯ АДРОЗНЕННІ.

Мэта працы – ажыццявіць тэарэтычную рэканструкцыю і параўнальны аналіз трактоўкі паняццяў суб'екта і аб'екта ў класічнай і некласічнага філасофіі. **Аб'ект** – класічная і ў кнізе філасофія. **Прадмет** – паняцця суб'екта і аб'екта.

Метады даследавання: метады компаратывнага аналізу, метады гісторыка-філасофскай рэканструкцыі, абшчелогічэскія (індукцыя, дэдукцыя, сінтэз, аналіз) і агульнанавуковыя метады.

У выніку правядзення даследавання былі атрыманы наступныя **высновы:**

1) У філасофіі Канта адбываецца фундаментальнае змена – «коперніканскі пераварот», які паслужыў адпраўной кропкай для наступных глабальных пераўтварэнняў у разуменні дыхатаміі «суб'ект – аб'ект». Кантианскі суб'ект самарэфлексывен, ён прапускае інфармацыю, атрыманую ад аб'екта з дапамогай органаў пачуццяў, праз прызму ўласнага ўспрымання і надзяляе аб'ект унутраным утрыманнем, імпліцытна уласцівым пазнавальнаму апарату самога суб'екта.

2) Пераходны момант паміж класічным і некласічным разуменнем суб'ект-аб'ектнай пары ілюструе феноменалогічная сістэма Гусэрыля. Тут пераадоляецца адчужанасць суб'екта і аб'екта праз надзяленне суб'екта здольнасцю да камунікацыі. Праз ідэю інтэрсуб'ектывнасці ў пазнавальную схему ўводзіцца Іншы як магчымасць ўзгаднення розных пунктаў гледжання і выпрацоўкі суцэльнай карціны свету, а наяўнасць у суб'екта індывідуальнага жыццёвага свету дазваляе зрабіць гэтую карціну каштоўнасна афарбаванай.

3) Пераадоленне дыхатаміі «суб'ект – аб'ект» прадстаўлена ў філасофіі адрознення Дэлёза. Тут суб'ект і аб'ект прадстаўлены як раўназначныя акты камунікатыўнай сітуацыі, якія належаць аднаму свеце і сумесна яго задавалыя. У некласічнага філасофіі таксама скасоўваецца традыцыйная іерархія ў суб'ект-аб'ектнай пары, яе члены губляюць статус канстант, у палівекторнай пазнавальнай сітуацыі іх ролі становяцца нестабільныя, яны знаходзяцца ў працэсе пастаяннай перагуляць матч ўласных адносін у адпаведнасці з умовамі кожнага канкрэтнага хранатопа.

RESUME

Concepts of subject and object in classical and non-classical philosophy: comparative analysis / Aladzyeva Liubou E.; faculty of philosophy and social sciences, department of philosophy of culture; academic advisor T.G. Rummyantseva.

Key words: CLASSICAL PHILOSOPHY, NON-CLASSICAL PHILOSOPHY, SUBJECT, OBJECT, KANT, HUSSERL, DELEUZE, COPERNICAN REVOLUYION, INTERSUBJECTIVITY, PHILOSOPHY OF DIFFERENCE

Thesis' aim – to carry out theoretical reconstruction and comparative analysis of the interpretation of concepts of subject and object in classical and non-classical philosophy. **Object** – classical and non-classical philosophy. **Subject** – concepts of subject and object.

Research methods: method of comparative analysis, method of historical and philosophical reconstruction, general logical (induction, deduction, synthesis, analysis) and general scientific methods.

The research allowed to draw the following **conclusions:**

1) In Kant's philosophy there is a fundamental change – the «copernican revolution», which served as a starting point for subsequent global transformations in understanding of the «subject – object» dichotomy. The Kantian subject is self-reflexive, it passes the information received from the object with the senses through the prism of its own perception and endows the object with an inner content implicit in the cognitive apparatus of the subject itself.

2) The transitional moment between the classical and non-classical understanding of the subject-object pair is illustrated by Husserl's phenomenological system. Here the alienation of the subject and object was overcome through the allocation of the subject's ability to communicate. Through the idea of intersubjectivity the Other is input into the cognitive scheme as the possibility of coordinating between different points of view and developing an integral picture of the world, and the subject's individual life world makes it possible to make this picture value-colored.

3) Overcoming the «subject-object» dichotomy is represented in the Deleuze's philosophy of difference. Here the subject and the object are presented as equal actors of the communicative situation, belonging to the same world and jointly setting it. In non-classical philosophy the traditional hierarchy in the subject-object pair is abolished, its members lose the status of constants, in the polyvector cognitive situation their roles become unstable, they are in the process of constantly replaying their relations in accordance with the conditions of each particular chronotope.